

СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА

Годишњи извештај о раду Фондације СОС Дечија села Србија за 2015

Јануар 2015

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете

САДРЖАЈ

1. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ

1.1	Активности СОС Дечијих села Србија у 2015 години.....	4
1.2	План најважнијих догађаја у 2016	9

2. ИЗВЕШТАЈ О ПРОГРАМИМА И ПРОЈЕКТИМА

2.1.	СОС Дечије село Краљево.....	11
2.2.	СОС Заједница младих и Програм полу-самосталног живота.....	12
2.3.	Пројекат „Обезбеђивање локално заснованих услуга за рањиве и маргинализоване друштвене групе – Програм јачања породица Ниш.....	14
2.4.	Партнерски програм „Јачање капацитете хранитељских породица” у Нишу.....	16
2.5.	Програм хитног одговора „Хуманитрана помоћ за жртве поплава у Србији”	17
2.6.	Програм хитног одговора „Хуманитрана помоћ за избеглице у транзиту кроз Србију – „Солидарност“	19
2.7.	Пројекат “Јаки млади – Социјална инклузија и економске одрживости младих у ризику” Београд.....	21
	Наше успешне приче.....	22

СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете

1.1. Рад СОС Дечијих села Србија у 2015

У августу 2015, Србија је била суочена са глобалном избегличком хуманитарном кризом, која се рапидно и драматично повећавала из дана у дан. Србија се налази на „Блаканској рути“ између Македоније, Мађарске и Хрватске) којом путују избеглице са Блиског истока и Азије у потрази за азилом у Европи. Већина долази из Сирије, Авганистана и Ирака. До 31. децембра, регистровано је 600.000 избеглица, а 30% су деца. Иако су државни невладин сектор уложили велики напор да организују адекватну подршку за избеглице, капацитет за хитни одговор није био довољан за стални

пораст броја избеглица и погоршање стања проузрокованог временским приликама и одсуством глобалног решења за ову кризу. У овим условима најрањивија су деца, нарочито малолетници без пратње, труднице, младе мајке са новорођеним бебама, самохране мајке и породице са једним или више чланова са посебним потребама.

Пројекат хуманитарне помоћи за избеглице у пролазу кроз Србију „Солидарност“ започет је у августу 2015, уз подршку Међународне организације **СОС Дечијих села (SOS KDI)**, са циљем да ублажи патњу избеглица током њиховог боравка у Србији, помоћи деци и породицама у задовољавању основних потреба и пружања психо-социјалне подршке за 32.300 деце, 19.320 мајки и породица кроз следеће активности: поделу основне помоћи у води, храни, хигијенским пакетима, одећи, обући; пружање психо-социјалне подршке деци и одраслима који су највише погођени овом трагедијом (Сигруна места за децу, мајке и бебе, едукативни мобилни тим), хитна помоћ, информисање, упућивање на друге услуге кроз рад мобилног тима, ИЦТ подршку и подршку локалним заједницама за пружање помоћи избеглицама (обука, опрема итд.).

С обзиром на то да је глобална економска и избегличка криза значајно утицала на проток

донација и смањила могућност за наставак финансирања нашег рада од стране донатора у истом обиму, наш основни задатак је био и да обезбедимо сигурно финансирање из других извора и кроз локалне ресурсе.

22. и 23. јуна обележили смо десет година рада СОС Дечијег села и заједничку церемонију доделе прстенова за СОС мајке из СОС Албаније, Босне и Херцеговине, Косова, Македоније и Србије. Председник СОС КДИ и Дамир Ћорић, регионални директор су уручили прстенове СОС

СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА

мајкама на малој церемонији, у присуству наших колега из СОС Бугарске, Хрватске, Аустрије, Немачке и Холандије.

На овај дан, прва деца су стигла у наше СОС Дечије село, тачно пре десет година. Тог четвртка, на дан прославе наша срца била су пуна љубави и задовољства. Поред званичног програма прославе, цела недеља је била обележена различитим догађајима којима смо облежили дест година рада Дечијег села. Била је ово прилика да покажемо све што нас чини поносним после десет година посвећеног рада и бриге о деци.

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете

Опште стање у земљи – политички, економски и систем социјалне заштите

Србија има 7.1 милиона становника (без Косова) а 20% су деца, уз тренд старења становништва и депопулације нарочито у сиромашним и сеоским срединама. Процена је да 25.6% људи, од којих око 200.000 деце, живи испод линије сиромаштва а најугроженије су велике породице, деца, незапослени, самохрани родитељи, људи са посебним потребама. Стопа инфлације била је 4%; стопа незапослености 19 %; просечна нето зарада (430 евра) је нижа од потрошачке корпе за домаћинство.

Српска економија се опоравља од треће рецесије у пет година, али је ниво ДБП (GDP) остао на нивоу пре кризе. Спор економски развој је довео до стагнације просечног прихода по глави становника (PPS), кји износи 36% од просека ЕУ. Као део мера фискалне консолидације замрзнуте су све пензије веће од 25 000 динара (око 210 евра). Ова мера је погодила око 39 % пензионера.

Према подацима УНХЦР-а у Србији има око 35 259 избеглица и 203 140 интерно расељених лица (IDPs) као резултат оружаних сукоба у бившој Југославији током 1990- тих година, од којих око 90 000 са потребама везаним за расељавање и без трајног решења. Многе избеглице и интерно расељени живе у тешким условима..¹

14. децембра, скоро две године од формалног започињања преговора о приступу Европској унији, Србија је отворила прва два поглавља. Преглед и провера ових поглавља и тренутне ситуације у Србији је завршен у марту и Србија је у мају добила "зелено светло" за отварање поглавља 32 о финансијској контроли. У случају Србије, од посебног значаја је поглавље 35 – Остала питања, у којем се Србија бави нормализацијом односа

са Косовом. Београд и Приштина су, 25. августа у Бриселу, постигли четири договора које су представници ЕУ идентификовали као кључне за нормализацију односа две стране, али и као неопходне услове за наставак интеграције Србије и Косова у ЕУ.

Међународна избегличка криза је додатно отежала економску и општу ситуацију у Србији.

Главни изазови су укључивали: високу стопу незапослености; високе издатке државе за плате, пензије, здравствено заштиту и накнаду за незапослене; раст потребе за задуживањем државе; раст јавног и дуга приватног сектора; привлачење страних директних инвестиција. Незапосленост је премашила 35-40% од укупне радно способне популације. Тржиште рада још увек карактерише неусклађеност радних профила, висок удео формалног запослења и висока стопа одлива радне снаге (нарочито висококвалификованих радника). Ефикасност образовног система треба да буде унапређена кроз реорганизацију мреже школа и прилагођавање додатних обука потребама тржишта рада. Србија је усвојила акциони план нове образовне стратегије у јануару 2015. Ипак, неколико мера је одложено и оне морају да буду испуњене. Додатна улагања (у људе и инфраструктуру) у образовање треба да буду усмерена у предшколско и основношколско образовање. **Предшколско образовање похађа око 50% деце млађе од 6 година, а циљ ЕУ за 2020 је 95%².**

Висока стопа незапослености и економска криза је један од највећих изазова за завршну фазу СОС бриге и подршку младима.

¹ Serbia 2015 Progress Report – European Commission, Brussels

² Serbia 2015 Progress Report – European Commission, Brussels

Запошљавање младих је предуслов за њихову независност, али се ова ситуација у земљи негативно одражава на могућност њиховог осамостаљивања. Назапосленост младих

расте (53 %) и учешће младих који су незапослени и нису укључени у обуке и школовање је око 20 %.

Систем социјалне заштите у Србији

Пружање услуга социјалне заштите је додатно угрожено непостојањем регулативе и неефикасном дистрибуцијом буџетских средстава. Потребно је ојачати правни оквир. Доступнос и квалитет услуга у локалним заједницама су још увек слаби. Роми су и даље искључени из низа услуга социјалне заштите а њихово учешће на тржишту рада је веома мало. Ситуација деце са посебним потребама у великим институцијама је забрињавајућа. Приоритет треба да имају услуге за подршку породици и родитељима како би се спречио смештај у институције. Постоји потреба за проширењем локално заснованих услуга и обезбеђивање интегрисаног пружања услуга. Потребно је значајно унапредити социјалну инклузију, нарочито у погледу запошљавања, образовања и доступности локалних услуга. Систем социјалних услуга је у великој мери институционализован.

Анализе показују да је подршка породици обезбеђена само у 15% случајева у продуженом периоду и процесу издвајања деце и да у 19% случајева није предузета ниједна активност јачања породице. Постоји и неодстатак подршке за децу и младе који напуштају домове, хранитељске и друге облике привремене бриге. Подршка породици је неправедно запостављена у досадашњем процесу реформе система социјалне заштите. Од суштинске важности је да горе поменуте мере буду приоритет у будућем процесу развоја, као будућа подршка деинституционализацији и подршка да право детета на живот у породици, буде испуњено.

Иако је било напора да се кроз примену Закона о социјалној заштити да могућност организацијама цивилног друштва да постану пружаоци социјалних услуга ,то још није донело промене, нити је организацијама дата потребна помоћ државе. Због немогућности да се примени Закон, покренут је процес његове измене. Плуралитет пружалаца услуга и услога заснованих на принципу социјалне инклузије још увек нису остварени. Подзаконски акти у социјалној заштити нису још дефинисани у потпуности или се не примењују у пракси, нарочито они који се односе на рад НВО и концепт Бриге СОС Дечијих села и државно финансирање нових услуга.³

Око 6.000 деце је раздвојено од родитеља и 15% ове деце је у институцијама. Такође, постоји тренд повећања броја деце која су одвојена од породица и смештена у неки вид бриге. Око 70% деце која живи у институцијама је потпуно исључено из образовног система, а 26% деце су Роми.

³ Serbia 2015 Progress Report – European Commission, Brussels

СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА

Утицај на наш рад и структурне промене

Појачани напори су уложени у јачање **Фондације СОС Дечија села Србија**, која подржава интеграцију, унапређење и развој активности свих **СОС и партнерских програма** у Србији, промовише визију, мисију и вредности Организације и развој прикупљања средстава, заговарања и промотивних активности. Бројне структурне и кадровске промене и усклађивање са новим околностима биле су додатни изазов у прошлој години. СОС Дечија села Србија подржавају СОС програме: **СОС Дечије село Краљево, Програм јачања породице у Нишу, Програм хитне помоћи у Обреновцу и Лазаревцу, Програм хитне помоћи „Солидарност“ и Пројекат „Јаки млади – Социјална инклузија и економска одрживост младих у ризику“ у Београду.**

Велики изазов је била регрутација и успостављање тима Програма хитне помоћи „Солидарност“, у веома кратком временском периоду и у специфичним и веома тешким условима рада са високо трауматизованим корисницима који говоре друге језике, из других култура и религије, као и истовремени рад различитих програма на потпуно новим и географски удаљеним локацијама, са веома ограниченим људским и другим ресурсима националне канцеларије (НО). И поред тога, остварени су значајни резултати а најважнији је успешна имплементација свих нових пројеката и одржање квалитета постојећих програма.

Процес деинституционализације, смањење броја деце у СОС породицама, велика потреба за превентивним радом са породицама у ризику и децом из рањивих група, могућност финансирања од стране локалне заједнице, усмерили су нас на нове СОС програме и модификацију концепта бриге о деци.

Старосна граница за прелазак младих из **Дечијег села у Заједницу младих** је промењена. Главни фокус је на подршци младима за запошљавање, као основном предуслову за осамостаљивање. Набројани ризици могу утицати на број и структуру деце у СОС породицама и улогу Заједнице младих, нарочито са становишта све захтевнијих потреба деце и младих. Постоји и потреба за додатном професионалном подршком кроз додатне обуке и нови профил пружалаца бриге (СОС родитељи, едукатори, директор села), психо-педагошког тима и интензивно ангажовање спољних сарадника (терапути, психијатри, логопеди). Дужи боравак младих у СОС породицама захтева интензивну подршку адолесцентима. Осамостаљивање младих је тешко због високе стопе незапослености, минималних плата и недостатка финансијске подршке за основне животне трошкове.

Планови за будући развој су усмерени на усклађивање са процесом деинституционализације, модерним педагошким концептом алтернативне бриге о деци и потребом за новим услугама као што су подршка рањивим породицама и деци.

Интензивно се разматра могућност трансформације неких СОС породичних кућа у предах - хранитељство и ургентни смештај, увођење СОС родитеља/парова, као и коршћење једне куће за Центар за подршку деци са сметњама у развоју. Ово ће смањити број деце и број класичних СОС породица, као и број деце у класичној хранитељској бризи у Дечијем селу, али ће иницирати нове услуге са већим бројем корисника из локалне заједнице и обезбедити адекватан одговор на стварне потребе рањивих група.

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете

СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА

Економска криза, став и предрасуде према НВО сектору и недостатак државног финансирања нових услуга чине да су прикупљање средстава на локалном нивоу и самоодрживост веома тешки. Потребна је подршка донатора за успостављање нових програма које би касније могле бити финансиране већином од стране локалних заједница.

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

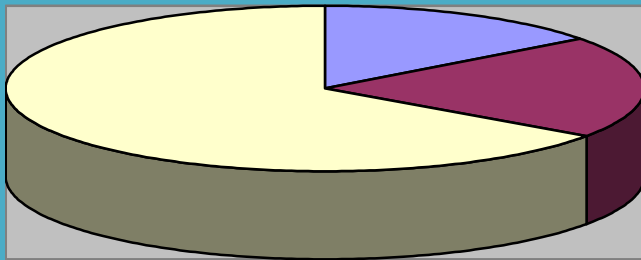
office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете

Финансије и локални приходи

У 2015, СОС Дечија села Србија су била финансирана од стране Међународне организације СОС Дечија села (57%), од стране државе финансиран је део трошкова бриге о деци у СОС ДС Краљево (25,1%) и од донатора из Србије (8,9%).

■ Донатори из Србије

■ Држава (СОС ДС Краљево)

■ Међународна организација СОС КДИ

Ови подаци не укључују Програм хитне помоћи за поплављене који је финансиран 15% из локалних грантова, 20% од локалних корпоративних донатора и 65% од стране СОС КДИ, као и Програм хитне помоћи за избеглице, као нови програм у 2015., који је 100% финансиран од стране СОС КДИ и других донатора из иностранства.

Растућа економска криза, потреба за отклањањем штета, узрокованом поплавама и избегличком кризом, усмерили су компаније и

друге донаторе на помагање избеглицама, жртвама поплава, обнову инфраструктуре и све ово је умањило локалне приходе упркос великим напорима уложеним у прикупљање средстава за рад СОС ДС Србија.

Без обзира на описане потешкоће, СОС ДС Србија су наставила са изградњом базе корпоративних донатора. **Нова стратешка партнерства** су успостављена са: **Бајер, фармацевтском компанијом**, која је подржала образовање младих и деце у СОС Дечијем селу Краљево, са **ВИП (Vip mobile), телекомуникационом компанијом**, која је подржала "Супер аутобус", **Делезе (Delhaize)**, Србија, са којим је потписан споразум о сарадњи, који укључује пружање бесплатних обука за младе и СОС мајке, радну праксу за младе, донаторске кутије у продајним објектима, донације у стварима и заједничке промотивне активности.

Други важни донатори који пружају дугорочну подршку су: **Телеком Србија, МК Група, Орифлејм (Oriflame), Лореал (L'oreal), Др Еткер (Dr.Oetker), Ернст и Јанг (Ernst&Young)** и неки новоуспостављени контакти као што су **Мазда** и **ГлаксоСмитКлајн (GlaxoSmithKline)**.

У фебруару 2015 је отворена позиција сарадника за прикупљање средстава од јавних фондова како би се организовале и пратиле активности на овом пољу. Задужење овог сарадника није било само да прикупља средства од јавног већ и од корпоративног сектора у Србији и од добротворних организација из иностранства, до августа, када је запослен нови сарадник за прикупљање средстава од корпоративног сектора.

СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА

Поднето је осам апликација за јавне фондове (USAID, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, немачко Савезно министарство за економску сарадњу и развој/BMZ, Канадски фонд, SHL, УНХЦР, Град Ниш и Новак Ђоковић Фондацију) за пројекте запошљавања младих и подршку

другим СОС програмима, од који се за четири очекују резултати а четири су одбијена.

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете

Дугорочни стратешки план

Дефинисали смо **Дугорочни Стратешки план** за период од **2015-2020**, имајући у виду економску кризу, реалне могућности и ресурсе Организације.

Наша стратегија је усмерена на одрживи развој и очување квалитета постојећих услуга. Наш циљ је да будемо јака и препознатљива организација, лиценцирани пружалац услуга са јаким и мотивисаним људским ресурсима, организационом структуром и финансијском стабилношћу која је усмерена на квалитет бриге о деци, у складу са локалним стандардима и у партнерству са јавним, цивилним и пословним сектором како би остварили нашу визију: да свако дете расте у брижној породици

Политика Програма СОС Дечије село је имплементирана у СОС Дечијем селу Краљево.

Партнерство са другим владиним и невладиним организацијама ствара могућност за већи допринос унапређењу положаја и подршке рањивој деци. **Јачање бренда Организације**, боља видљивост и заступање права деце су вежне и још увек неразвијене области нашег рада и један од предуслова за даљи развој Организације:

Основни услов за очување квалитета бриге и развој Организације је јачање интерних ресурса и додатна финансијска подршка за улагање у прикупљање средстава. СОС Србија ће највише уложити у унапређење дугорочног партнерства са великим компанијама у периоду од 2015-2020 године. **Интензивираћемо рад на прикупљању средстава из јавних фондова и покренућемо процедуру за испитивање могућности за прикупљање средстава од појединаца у Србији.**

Кадровска питања у СОС Дечијим селима Србија у 2015.

2015. година је била веома захтевна за СОС Дечија села Србија. Поред програма хитне помоћи са веома специфичним и тешким условима рада, сталним променама околности на терену и прилагођавањима људских ресурса, организационе структуре и модела рада, наставили смо са Програмом јачања породице у Нишу и започели нови Програм за оснаживање младих. **У току године смо запослили 36 позиција и број запослених је са 52 порастао на 77, а 20 радних места је још увек у процесу селекције.**

Цели национални менаџмент тим је пружао сталну, свакодневну подршку за програме хитне помоћи и велики напори су уложени од стране програмског и сарадника за људске ресурсе, у дефинисању и примени стандарда рада, начина извештавања, састанцима са представницима других институција и организација и у селекцији, обуци, подршци и превенцији флукуације и изградњи капацитета запослених.

Ревизија кадровски ресурса, спроведена у СОС ДС Србија, показала је да се на минимум смањи комбиновање различитих позиција у једном радном месту у НО, да се успостави одоварајућа кадровска структура која ће бити у складу са локалним прописима и како би се достигли циљеви из Дугорочне стратегије, како би се спечили одласци запослених и задржала њихова мотивација, ојачао бренд послодавца и спречило опадање квалитета рада и услуга.

СОС Програми и пројекти

Током 2015 СОС Дечија села Србија су помогла **31.312 деце и одраслих** кроз различите програме и пројекте.

Сигуран и топао дом је обезбеђен за 72 деце у 14 СОС породица у **СОС Дечијем селу Краљево**. 12 студената живе у **СОС Заједници младих**, а 14 младих је укључено у **Програм полу-самосталног живота**. Посебно смо поносни на 11 студентата који студирају на факултетима у Београду, Крагујевцу, Нишу, Чачку и Трестнику.

96 породица са 127 деце је укључено у Програм јачања породице у Нишу, 231 младих и одраслих је укључено у различите врсте образовне и подршке у запошљавању, 751 дете је учествовало у активностима у заједници и 20 социјалних радника и других предатавника локалних заједница је учествовао у различитим обукама.

60 хранитељских породица и 144 деце је подржано кроз Партнерски програм „Јачање капацитета хранитељских породица” у Нишу, у срадњи са Центром за породични смештај и усвојење Ниш.

Програм хитне помоћи **„Сигуран свет за децу”** пружио је помоћ за **4.714 деце и 898 одраслих из Лазраевца, Обреновца и 30 општина погођених поплавама и клизиштима**, кроз Центре за подршку породици, Сигурна места за децу, едукативни мобилни тим **„Супер аутобус”** и неопходну материјалну помоћ.

Програм хитног одговора **„Солидарност”** је обезбедио помоћ за **24.189 деце и мајки избеглица**, кроз Сигурна места за децу, мајке и бебе, Мобилни тим, едукативни мобилни тим **„Супер аутобус”** и помоћ у храни и другим стварима. **54.750 ИЦТ услуга** је укључило бесплатни интернет приступ и станице за пуњење мобилних телефона. **31.000 евра** је уложена у јачање капацитета локалних заједница за пружање помоћи избеглицима (реконструкцију центара за избеглице, донацију возила за Центар за социјални рад Прешево и обуке за запослене).

1.2. Распоред важних активности у 2016

- ЈАНУАР**
- Годишњи извештај о раду у 2015
 - Завршни извештај за Програм јачања породице Ниш/ЕУ грант
 - Имплементација Пројекта “Јаки млади”
 - Запошљавање особља на Програму хитне помоћи
- ФЕБРУАР**
- Састанак Управног одбора
 - Планови и извештаји, у складу са СОС КДИ и локланим законима
 - Годишњи план за 2015 - четврти преглед
 - Обезбеђивање средстава за Програм јачања породице Обреновац
- МАРТ**
- Састанак Националног менаџмент тима (НМТ)
 - Финансијски извештаји
 - Запошљавање сарадника за људске ресурсе
 - Спровођење ревизије рада Програма јачања породице
- АПРИЛ**
- НМТ састанак - први преглед Годишњег плана
 - Радови на реконструкцији објекта- „Јаки млади” пројекат
 - Натавак/излазна стратегија за ПЈП Обреновац
 - Имплементација Политике Програм ДС Краљево
- МАЈ**
- Финансијска ревизија
 - Имплементација Политике заштите деце
 - Имплементација Партнерског програма Ниш
- ЈУН**
- Састанак Управног одбора
 - Састанак пројектног одобра „Јаки млади” пројекта
- ЈУЛ**
- Имплементација Плана СОС Дечије село локације Краљево
- АВГУСТ**
- Друга евалуација Годишњег плана
 - Поновна процена/Излазна стратегија за Пројекат „Солидарност”
- СЕПТЕМБАР**
- Предлог буџета
 - Састанак НМТ
 - Обезбеђивање средстава за наставак ПЈП Ниш/излазна стратегија
- ОКТОБАР**
- Састанак Управног одобра
 - Израда Годишњег плана за 2017
 - Предлог буџета за 2017
 - Завршни извештај за пројекат „Солидарност”
- НОВЕМБАР**
- Финални предлог буџета
 - Натавак рада/Завршни извештај за ПЈП Ниш
- ДЕЦЕМБАР**
- Састанак Управног одобра
 - Извештај о раду за 2016 и план рада за 2017

СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СОС ПРОГРАМА И ПРОЈЕКТА

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете

ИЗВЕШТАЈ О СОС ПРОГРАМИМА И ПРОЈЕКТИМА

2.1. СОС Дечије село Краљево

22. јуна смо прославили десет година рада СОС Дечијег села Краљево, које је у протеклом периоду, обезбедило сигуран и топао дом за 124 деце из свих крајева Србије. Прослава је организована у сали „Кварт“ у градском центру а присуствовали су Сидарата Каул, председник Генералне скупштине и Дамир Ћорић, регионални директор Међународне организације СОС Дечијих села, наши гости из СОС Дечијих села Албанија, Босна и Херцеговина, Бугарска, Хрватска, Косово, Македонија, Немачка и Холанија, као и представник Председника Републике Србије, градоначелник Краљево и представници других организација, институција, партнера, донатора и пријатељи СОС Дечијих села Србија. Деца су припремила програм у којем су наши гости уживали. Наш хор „Звездице“ је запалио искрице у очима гостију, изабраним стиховима и музиком. Са плесним паром и тактовима бечког валцера, отишли смо у овај прелепи град, а пет малишана нас је, кроз стихове подсетило на пет највећих врлина. Громогласни аплази и скривене сузе у очима гостију показали су нам да смо на добром путу. Било је пуно помешаних емоција а једна најјача – да можемо дати делити осећања са другима. Поред званичне свечаности, цела недеље је била испуњена различитим активностима којима смо обележили дести рођендан. Била је то прилика да покажемо све нас чини поносним, после деценије посвећеног рада на пољу бриге о деци.

Имали смо и част да будемо домаћини заједничке церемоније за доделу престенова СОС мајкама из Албаније, Босне и Херцеговине, са Косова, из Македоније и Србије, која је одржана 23. јуна, у интимној атмосфери и у присуству наших колега. СОС мајкама је додељено највеће признање – кроз захвалност њихове деце и поруку да су им оне пружиле: „Топли дом, сигурност и безбедно гнездо у које увек могу да се врате“:

Други важан догађај био је додела медаље части господину Миодрагу Костићу, највећем и дугогодишњем донатору СОС Дечијег села Краљево, из Србије. У име Академије „Херман Гмајнер“ награду је уручио Дамир Ћорић,

регионални директор, 18. децембра. Малишани су припремили специјалан програм и поделили поклоне и најлепше жеље са господином Костићем.

Започели смо имплементацију Политике Програм СОС Дечије село на локацији Краљево и усвојили План рада локације који дефинише активности на унапређењу њеног рада, организационе структуре и даљи развој Програма СОС Дечије село. План предвиђа бољу интеграцију у локалну заједницу, увођење СОС парова и других облика хранитељства, унапређење

подршке за младе, лиценцирање за пружање услуга социјалне заштите и развој нових услуга за децу и породице из локалне заједнице.

На крају године, у **14 СОС породица живи 72 деце**, 33 девојчица и 39 дечака из разних крајева Србије. Деветоро деце је смештено у три СОС породице током ове године. Шесторо младих је прешло у Заједницу младих. Троје деце се вратило биолошким породицама а једна девојчица је прешла у другу хранитељску породицу.

Сва деца су укључена у редовно школовање и остварују релативно добре резултате. 58 су ђаци основне школе, једно дете је похађало предшколски програм, а троје деце су средњошколци. Два малишана иду у вртић, а шесторо деце млађег узраста није укључено у образовне установе.

Четворо деце са озбиљним развојним потешкоћама је смешетно у три породице. Они захтевају посебан приступ – додатно ангажовање СОС хранитељица и чланова психо-педагошког тима. Један дечак је у осмом разреду Специјалне школе " Иво Лола Рибар ", а један дечак похађа Пољопривредну школу по прилагођеном програму. Седморо ђака основне школе ради по прилагођеном образовном програму у складу са инклузивним образовањем и емоционалном зрелошћу. Један персонелни асистент је ангажован као подршка дечаку са менталним и проблемима у понашању. Деци у учењу помажу и додатни екстерни сарадници, учитељи и наставници разних школских предмета.

За све будуће средњошколце организована је професионална оријентација. Деца са проблемима у говору су похађала логопедски третман, у складу са њиновим потребама.

Биолшки родитељи и сродници деце су веома важни за свако дете и ми смо се трудили да одржимо и подстакенмо одржавање везе између деце и њихових породица и рођака, кад год је то било могуће. Деца са њима проводе пазнике и део зимског и летњег распуста. Месецима после тога, са одушевљењем причају о овим посетама. Те приче су увек лепе, дугачке и често понављане.

Током 2015 све активности у Дечијем селу су биле фокусиране на адекватан одговор на индивидуалне потребе деце, како би им се обезбедио здрав развој. Дечији хор **"Звездице"** је имао највише наступа до сада: четири у краљевачкој библиотеци, на централном градском Тргу српских ратника, где је обележена Дечија недеља; поводом Међународног дана добровољних давалаца крви у градској већници; на манифестацији "Трка за сећно детињство" на градском стадиону; на прослави 8. марта; обележавању Дана СОС Дечијег села Краљево; на дочеку важних гостију: престолонаследника и принцезе Карађорђевић и великог пријатеља Дечијег села, господина Миодрага Костића, председника МК Групе.

Подмлађена фолклорна група **"Девет Југовића"** наступила је на 18 Фестивалу дечијег фолклора у Швајцарској, као гост српског културно-уметничког друштва. Деца су провела незаборавних седам дана путујући кроз Швајцарску, Аустрију и Словенију.

Сва деца школског узраста учествовала су у уметничким радионицама које су организовали ученици Уметничке школе у Краљеву. У новембру је почела са радом школа цртања и сликања коју води академски сликар Светлана Јевтић. Деца су учествовала у пројекту "Школа стрипа", организованог са градском библиотеком. Учествовали су у бесплатним радионицама које је држао познати цртач стрипова Никола Масловар. Деца су научила основне технике цртања стрипова, осмислила свака своју причу, које су на крају укључене у један заједнички стрип. Малишани су се лепо дружили са својим вршњацима из локалне заједнице, што је био и један од циљева пројекта.

"Супер бус" тим организовао је разне активности за децу из Села и Основне школе "Вук Караџић", коју похађа већина малишана.

36 деце, узраста од 9 до 15 година, је лето провело у СОС кампу у Калдонацу у Италији. Учествовали су у кретивним, спортским активностима, пливању, посетили Тренто,

Верону и Левико терме. 25 млађе деце је летовало са СОС тетама, на мору, у Чању у Црној Гори. 8 младих људи је провело седам дана у летњем кампу "Кошница" поред Новог Сада, а 11 деце је провело пет дана у Брзећу на обронцима Копаноника, у кампу НВО "Нигресив" из Ниша, заједно са децом из Дечијег села Сремска Каменица, ђацима школе за децу оштећеног слуха из Ниша и децом из две локалне основне школе. То је био прави пример инклузије, деца су уживала и стекла нове пријатеље, упркос разликама. На овај начин су разбијене предрасуде о томе да деца са посебним потребама и различитог порекла и проблематике не могу да функционишу заједно на једном месту.

Поводом ускршњих празника, 14 деце је посетило “Бели двор”, на позив престолонаследника и принцезе Карађорђевић. Обишли су прелепо здање и добили поклоне од домаћина.

У 2015. смо били посвећени прикушљању средстава из разних извора како би повећали локалне приходе. Успостављена је сарадња са новим донаторима и настављена сарадња са дугогодишњим донаторима.

Велики изазов у 2015 биле су неочекиване промене запослених у Селу и Заједници младих. С обзиром на то да је организација рада у Дечијем селу и ЗМ сепцифична, није било лако наћи адекватне замене у кратком року. Биће потребно да новозапослени прођу обуке, како би могли да у потпуности преузму своје улоге. Срећом, успели смо да нађемо квалитетне кандидате за све позиције.

2.2. СОС Заједница младих Краљево и Програм полу-самосталног живота (СИЛ)

Током 2015, 15 младих људи је живело у Заједници младих. Структура и број младих су варирали током године, због њиховог преласка из СОС породица у ЗМ као и одласка у СИЛ. Млади људи су прелазили у ЗМ у складу са индивидуалном проценом и њиховим потребама. 31. децембра је у ЗМ било 13 младих, узраста од 15 до 19 година (12 средњошколаца и један студент).

Сви млади људи похађају средњу школу и углавном остварују добре резултате. Едукатори редовно посећују школе и интервенције су усмерене на превазилажење мањка мотивације за учење и изостјање са наставе. Свака млада особа има план учења и додатни часови су организовани за одржане предмете.

Настављена је срадња са Делта Фондацијом кроз програм "Фонд за будућност" која је завршена у јуну, када је завршен овај програм. Осам младих је редовно похађало радионице и посетило различите компаније у саставу Делта групе. Једна девојка је награђена таблетом а један младић који је уписао студије је освоји стипендију Делта Фондације. Двоје студената ће и даље примати стипендију, а организована је и летња пракса за све младе.

Млади су били укључени у "Пословну симулацију" заједно са представницима Америчке привредне коморе. Овај догађај је организовала МК Група на Копаонику.

У оквиру пројекта „Пријатељи без граница“ организовано је дружење младих из СОС Дечијих села Босне и Херцеговине, а млади су, у фебруару, провели седам дана у Сарајеву. Имали су прилику

да науче нешто ново о култури, историјским споменицима БиХ. Други део пројекта је реализован у Краљеву, где су наши млади били домаћини за седам вршњака из БиХ. Провели су три дана у дружењу, предавањима, припремању традиционалних јела. Овај пројекат је имао веома позитиван утицај на младе и дао им могућност да се друже, уче и разбију предрасуде.

Програм полу-самосталног живота

Осам младих људи је укључено у Програм полу-самосталног живота (SIL) током 2015 године. Шест су студенти: две девојке похађају Вишу школу за менаџмент и туризам у Аранђеловцу; један младић и једна девојка похађају Високу струковну техничку школу, смер производни менаџмент у Чачку; два младића су на Вишој школи у Трстенику, смерови: компјутерски инжењеринг и

саобраћајни инжењеринг. Један младић користи стан за студента, а други је у Заједници младих, због здравственог стања.

Два младића су се осамосталила, запослени су у компанији "Баним рекламе" и живе у стану који обезбеђује центар за социјални рад, за младе који излазе из алтернативне бриге.

Шест младих је било у Програму полу-самосталног живота од претходних година. Пет су студенти: једна девојка је на последњој години Факултета за примењене уметности, смер графички дизајн; један младић је наставио студије на Вишој техничкој школи; две девојке су на трећој години на Филолошком факултету, смер украјински језик и Вишој занатској школи; једна девојка је на другој години Факултета природних наука, смер биологија. Један младић није наставио студије, конкурисао је за подршку и тренутно ради.

Једна девојка није аплицирала за даљу подршку, после завршетка средње школе. Запослена је у хладњачи за прераду воћа. Она је у дужој вези са младићем са којим је расла у СОС Дечијем селу и они су у августу започели заједнички живот у изнајмљеном стану у Ужицу.

Већина младих редовно посећује СОС породице у којима су одрасли. Њихова млађа браћа и сестре често посећују своје сиблинге у Заједници младих и проводе викенде заједно. Млади који имају ту могућност посећују своје биолошке породице.

Заједница младих има стабилан тим едукатора и добар тимски рад. Они су, заједно са младима, укључени у много различитих активности. Нажалост, у октобру су два едукатора одлучила да напусте ЗМ јер су прешли на друга радна места у другим организацијама и институцијама. Ова ситуација је утицала и на младе људе и на рад других чланова тима. Почетком новембра запослена су два нова едукатора, чије прилагођавање на ново радно место је још у току.

Заједница младих сарађује са **СОС Дечијим селом** кроз дељење ресурса. Вођа ЗМ редовно учествује на састанцима Психолошко-педагошког тима СОС Дечијег села. Сва финансијска, правна и друга важна питања за рад ЗМ се расправљају и са директором ДС. Тимови одржавају заједничке састанке свака два месеца. Пуна пажња је посвећена развоју запослених, стручним едукацијама и обукама како би се подигао квалитет бриге о деци и младима. Организоване су додатне обуке за све запослене у складу са њиховим потребама и плановима.

2.3. Програм јачања породице - Пројект „Пружање услуга рањивим и маргинализованим друштвеним групама у локалној заједници” – Центар за подршку породици „Путоказ” Ниш

Импелентација Програма јачања породица и изградње капацитета локалне заједнице у Нишу, подржана из гранта Европске комисије. Пројекат је започет у новембру 2013. године, у партнерству са СОС ДС Холандије и СОС Бугарске, а средства су обезбеђена до новембра 2015. Програм јачања породице је наставио свој рад у 2015/2016 из средстава која су реалоцирана са Програма хитне помоћи поплављеним подручјима, а **финансирање после новембра 2016, остаје велики изазов.**

Општи циљ пројекта је да допринесе унапењу добробити, социјалној инклузији и интеграцији деце, младих и одраслих из социјално и економски угрожених породица у граду Нишу. Специфични циљ је да се повећа капацитет локалне заједнице за пружање услуга за породице у стању потребе и адекватне мере подршке овој циљној групи, како би се спречило издвајање деце из породица и побољшале способности за социјално укључивање и дугорочну одрживост и самосталан живот. У сарадњи са градом Нишом, установљен је Центар за подршку породици „Путоказ”.

231 млада особа је укључена у различите видове образоване и подршке у запошљавању, а 751 дете је учествовало у активностима „Отвореног простора”. Већина је била упућена од стране Центра за социјални рад, Центра за породични смештај и усвојење или на властиту иницијативу (око 30%). Неки корисници су упућивани од стране програма „Породични сарадник“ који спроводи Дом за децу “Душко Радовић”, Удружења за помоћ особама са менталном ометеношћу и других организација и институција (НВО, основне и средње школе).

До краја децембра, укупно 171 породица са 227 деце, користила је једну или више услуга Центра „Путоказ”.

Корисницима су пружане следеће услуге: индивидуално саветовање за децу и родитеље, едукативна подршка, помоћ у учењу и запошљавању, информативни пулт, групно саветовање и обуке за родитеље, обука „Подршка развоју животних вештина и социјалној интеграцији младих”, клуб младих и клуб родитеља, „Отворени простор”. Корисници су учествовали у индивидуалним и групним активностима, заједно са пројектним тимом (водителјима случаја и волонтерима).

За сваког корисника је сачињен индивидуални план на основу његових потреба и специфичних околности његове породице, у којем су дефинисане и мере подршке.

Организоване су три радионице за 31 родитеља и хранитеља о планирању породичног буџета. У обуци су учествовали одрасли корисници услуга Центра “Путоказ” и хранитељи, корисници Центра за породични смештај и усвојење. Предавач је била Весна Лекић, главни рачуновођа Фоднације СОС Дечија села.

Саветовање за избор занимања и запошљавање за децу и младе реализовано је кроз разне услуге (обука за писање биографије, тражење посла, радионице за врођење разговора за посао, саветовање у вези преквалификације), а на основу потреба и капацитета сваког појединаца. С обзиром на високу стопу незапослености и отежано запошљавање, број корисника укључен у ову врсту подршке је повећан у складу са потребама.

Функционална евалуација је вршена на сваких 6 месеци. Трећа евалуација је одржана у мају 2015, како би се испитало задовољство корисника и мишљење партнера (Центра за социјални рад и

Центра за породични смештај и усвојење) о услугама које пружа Центар за подршку породици. Резултати су показали да су сви представници партнерских организација потпуно задовољни сарадњом са “Путоказом”. Посебно вреднују професионалност и компетенције запослених у “Путоказу” а као најважнију услугу издвајају индивидуално саветовање и радионице (90%), подршку у учењу (80%) и едукативну подршку (70%). Промене које су корисници приметили у својим породицама су везане за унапређење међусобних односа, комуникације, више стрпљења са децом, промену погледа на проблеме и начине њиховог решавања. Четврта функционална евалуација је спроведена у новембру 2015. Додатна компонента у овој евалуацији била је укључивање нових испитаника – представника сарадничких организација и институција– школа, вртића, НВО, здравствених и културних институција. Један од коментара сарадника гласио је: “Ваш Центар је неопходна карика између дисфункционалних породица и школа”. Сарадници су добро оценили сарадњу са запосленима у Центру. Корисницима су најважније услуге индивидуално саветовање (83%) и учешће у радионицама(66%).

Обука “Интегрисане услуге социјалне заштите и приватно и јавно партнерство” организована је 21. и 22 априла 2015, у сарадњи са СОС ДС Холандија и СОС КДИ. Учествовало је 16 представника локалне заједнице, из јавног и цивилног сектора. Фацитатор је била Ингрид Џонс, експерт из области социјалне заштите. Циљ обуке је био да се направи мрежа професионалаца који раде са децом у граду Нишу. Обука је унапредила стварање мреже међу партнерима и допринела подизању професионалних компетенција, изградњи добрих односа, размени идеја.

Кроз обуке и радионице које је организовао наш Центар, створена је неформална мрежа институција и НВО које су укључене у питања бриге о деци у Нишу. На овај начин и у складу са мисијом СОС Дечијих села, дали смо допринос промоцији права деце у Нишу а посебан нагласак је био на потребама и проблемима са којима се суочавају људи из социјално маргинализованих група.

Локални партнери – локалне институције социјалне заштите су унапредили своје капацитете, кроз учешће у разним обукама. Знање које су тако стекли је примењено у њиховом свакодневном раду. Обзиром да немају довољно запослених, нису у могућности да се увек детаљно баве проблематичним породичним ситуацијама и да пружају константу помоћ, све чешће су упућивали кориснике на наш Центар.

СОС Дечија села су успоставила нова и ојачала постојећа партнерства на локалном и међународном нивоу. Успостављена је сарадња са другим НВО које имају сличну циљну групу (маргинализоване друштвене групе – људе са посебним потребама, Роме, болесну децу) из Ниша, како би се обезбедила адекватна и потпуна подршка и помоћ породицама. СОС ДС Србија су организовала заједничке активности са градским институцијама које се баве децом (Дечија библиотека, Дечији центар, Позориште лутака, бројне школе). Успостављена је синергија са сличним пројектом “Породични сарадник”, који спроводи Дом за децу “Душко Радовић”. Оба пројекта раде са истом циљном групом. С обзиром на то да наш Центар за подршку породици има шири спектар услуга, сарадња је успостављена кроз упућивање корисника на услуге које не пружа пројекат “Породични асистент.”

Током рада пројекта ангажовано је 14 волонтера, углавном студената, који су били заинтересовани да уче кроз практичан рад.

Завршна презентација Пројекта "Пружање услуга рањивим и маргинализованим групама у локалној заједници " одржана је 23 новембра, у градској већници и на тај начин је обележен

завршетак прве фазе рада. Презентацији су присуствовали бројни гости: представници Међународне организације СОС Дечијих села – висока делегација коју су чинили Гита Трауернихт Џордан, подпредседница и Карстен Волц, члан Генералне скупштине, Том Малвет, извршни директор, Ангелика Крабахер, директор одељења за финансије и комуникације и Дамир Ћорић, регионални директор и председник Управног одбора Фондације СОС ДС Србија; градоначелник Ниша, професор Др Зоран Перишић, Ања де Боар, из СОС Дечијих села Холандија, Пламен Стојанов, национални директор СОС ДС Бугарска, представници локалне самоуправе, бројних институција и организација из Ниша и представници медија. Гостима су се обратили Гита Трауернихт, Зоран Перишић, градоначелник, Зоран Јовић, директор Центра за социјални рад “Свети Сава”, и сви су истакли значај програма превентивне подршке у социјалној заштити и важност Пројекта за локлану заједницу. Изразили су задовољство сарадњом и наду да ће Центар „Путоказ“ наставити рад, постати одржив као стална услуга социјалне заштите. Најављена је и даља финансијска подршка Међународне организације СОС Дечијих села и Фонда „Херман Гмајнер“ и очекивана подршка Града Ниша.

Апликација за 20% суфинансирања предата је граду Нишу, као и молба СОС КДИ, за наставак финансирања у наредне три године (новембар 2016/2019) за рад Програма јачања породица, после новембра 2016, који остаје наш велики изазов.

2.4. Партнерски програм “Јачање капацитета хранитељских породица” у Нишу

Пројекат је финансиран од стране Британскон - српског Добровољног Фонда и спроведен у сарадњи са Центром за породични смештај и усвојење Ниш. Циљ пројекта је јачање капацитета хранитеља, као пружалаца бриге и стицање додатних знања и вештина за разумевање различитих развојних потреба и потешкоћа, како би их боље разумели и превазишли у најбољем интересу деце.

Спроведене су три радионице “Јачање родитељских компетенција за бригу о адолесцентима” за 30 учесника: 12 СОС мајки и 18 хранитеља, у Нишу. Радионице су биле интерактивне, са пуно примера и практичних искустава везаних за промене у адолесценцији (психолошких, емоционалних, когнитивних, социјалних) као најризичнијим периоду у развоју породице. Посебна пажња је усмерена на властито искуство хранитеља у адолесценцији и на примени научених лекција у раду са адолесцентима о којима брину.

18 хранитеља деце са посебним потребама похађало је радионицу: “Помози ми да одрастем – Програм за препознавање потреба деце са проблемим у развоју могући одговори”.

47 учесника из Ниша и околине учествовало је у тродневној обуци посвећеној препознавању потреба деце са посебним потребама и подршци хранитељима. Предавачи су били Невена Чаловска Херцог, психотерапеут породичне системске терапије и психотерапеут Виолета Благојевић. Обуке су биле интерактивне и усмерене на размену практичних искустава.

Организована је и размена примера добре праксе и искустава између хранитеља и СОС мајки. У оквру антистрес активности хранитељи су провели викенд у СОС породицама и посетили туристичке атракције у Краљеву, Матарушкој бањи и манастир Жичу.

СОС Центар за подршку породици „Путоказ” организовао је две радионице на тему „Комуникација”, са 22 деце из хранитељских породица. Циљ радионице је био да се упознају са важношћу и развојем адекватних комуникацијских вештина. Радионице су биле интерактивне уз интензивно постицање и укључивање деце и повезивањем са њиховим претходним искуством. Група је била веома отворена и спремна да учествује, нарочито после почетног упознавања са другим учесницима и водитељима радионице.

Мала новогодишња прослава је организована у просторијама Центра за породични смештај и усвојење а 100 малишана је добило поклон пакете са школским прибором, играчкама и слаткишима.

С обзиром на то да су сви учесници оценили Пројекат највишим оценама, он ће бити настављен и у 2016, години, као део активности Програма јачања породица и укључиће 80 нових породица из Ниша и других градова источне и јужне Србије.

**60 хранитеља (СОС мајке и других хранитељи) и 144 деце из њихових хранитељских породица били су укључени у Пројекат, као и професионалници из Центра за породични смештај и усвојење .
Обуке су организоване у Нишу и СОС Дечијем селу Краљево.**

2.5. Програм хитне помоћи жртвама поплава у Србији (ERP1)

Програм хитне помоћи - „Сигуран свет за децу” започет је у 2014. години, са циљем да помогне деци и породицама са поплавлених подручја у Србији (Лазаревац и Обреновац). Рад је усмерен на обезбеђивање сигурног окружења за децу и породице жртве поплава и на смањење трауматизације и превенцију њених дуготрајних последица. Фокус је на најугроженијим породицама са децом, које су изгубиле своје домове и смештене су у колективне центре или се налазе у привременом смештају и имају велику потребу за подршком за обезбеђивање основних животних услова и психо-социјалном подршком. Програм укључује три компоненте: Сигурна места за децу (SPC), Супер бус и Центре за подршку породици/Програме јачања породице (FSP). Кроз њихов рад, СОС Дечија села Србија помогла су најугроженијим породицама да самостално функционишу и да наставе са свакодневним животом у хитној ситуацији и да обезбеде сигурно, здраво, стабилно и брижно окружење за децу.

Сигурно место за децу у колективном центру у Основној школи “Свети Сава” У великим Црљанима у Лазревцу, радило је од марта 2015, до повратка породица у њихове куће. 107

деце је учествовала у активностима, пружено је 2,256 услуга (број деце по радном дану SPC).

Сигурно место у Обреновцу је премештено из колективног центра у хотелу "Тент" у касарну, где су премештене расељене породице. Сигурно место је затворено 21. августа. 200 деце је било укључено у рад Сигурног места, а пружено је 5,805 услуга. Сигурна места је похађало укупно 307 деце којој је пружено укупно 8,061 различитих услуга.

Основни циљ Програма јачања породице/Центара за подршку породици у

Обреновцу и Лазаревцу био је да унапреде квалитет живота деце у породици и да подржи родитеље да брину о деци у специфичним околностима после природне катастрофе. Центри су пржили психо-социјалну подршку (савете, информисање), образовну подршку (помоћ у учењу, рад на превенцији напуштања школе и праћење редовности похађања наставе), здравствену подршку (савети о бризи о здрављу, куповина лекова), информисање о начину за остваривање права у заједници у којој живе.

Пружено је укупно 6,158 различитих услуга за породица, 755 старатеља, 786 деце, 96 младих. Потписан је уговор о пружању систематичне, средњорочне и дугорочне психо-социјалне и материјалне подршке по методологији Програма јачања породице, потписан је са 121 породицом.

Усмерена материјална подршка (месечни пакети хране, хигијене и др.) обезбеђени су за 140 породица укључених у Програм хитне помоћи.

Генерални закључак на крају имплементација пројекта је да постоји потреба за даљом подршком овим породицама. СОС ДС су препозната као важан актер у пружању подршке деци и породицама у стању потребе, од стране локалне заједнице, која подршава наставак нашег рада. Породице са којима ради СОС ДС су и пре поплава живе у лошој социо-економској ситуацији, имале су проблеме у интерперсоналним односима, нису биле интегрисане у заједницу и потребна им је подршка у родитељским вештинама јер развојне потребе њихове деце захтевају свакодневно ангажовање. Поплаве и материјални губици су драматично повећали потребу за подршком у будућем периоду.

Основа за трансформацију Програма хитне помоћи у Програм јачања породице представљена је на основу функционалне анализе и повратних информација добијених од корисника (одраслих и деце) и локалних организација. Евалуација је показала да је 91 % корисника задовољно услугама које су добили. Као разлоге за посећивање Центра наводе подршку у образовању деце, помоћ у одгајању деце, школски успех, болест деце, трауме и страх узроковане поплавом, потребу за материјалном подршком због лоших услова живота, као и друге разлоге као што су: скори развод, самохрани родитељи, развод члана породице (већином кћери), помоћ у добијању личних докумената, насиље у породици, помоћ у превазилажењу потешкоћа, саветовање и разумевање, повратак у родитељски дом, психолошку помоћ и поправку кућа.

90% корисника је приметило неку врсту промене у односима родитеља и деце и деце и других чланова породице, нарочито у бољем разумевању потреба деце. Приметили су и да су деца смиренија, боља у школи, боље се хране и имају хигијенске навике, родитељи више разговарају са својом децом и њихова комуникација у породици је генерално боља, мужеви су приметили да су њихове супруге срећније и да су неке од њих почеле да раде. 100 % корисника је одговорило да рад са породицама треба наставити.

Девет од десет партнера из локалне заједнице је дело високу оцену сарадњи са Пројектним тимом. Партнери су били укључени у директне контакте са водитељима случаја и евалуацију. Највише им се допада посвећеност запослених у раду са децом и породицама и јасан концепт рада. Не допада им се кратко трајање пројекта, нарочито када постају видљиви резултати његовог рада у заједници, нарочито унапређење у школском успеху деце укључене у Пројекат.

Партнери су такође казали да је наставак рада **Програма јачања породица веома важан** јер је направио позитивне промене. Сматрају да у садашњем и будућем раду треба унапредити следеће : укључити више корисника, наставити и унапредити нове пројекте и ангажовати више сарадника за рад са породицама. Укључивање заједнице биће један од циљева Програма у будућности.

СОС ДС су аплицирала за наставак рада Програма јачања породица из средстава уштеђених из донације Норвешке амбасаде, али одобрење није добијено и Центар за подршку породици у Лазаревцу је затворен 21. августа.

Центар за подршку породици у Обреновцу наставио је рад **после првог одобрења за коришћење уштеђених средстава, добијених у августу 2015,** а друго продужење рада одобрено је у новембру, за период до краја априла 2016.

Од августа до децембра 2015, помогли смо 85 породица са 194 деце, 143 старатеља и 14 младих

Током 2015, Програм јачања породице је организовао **15 радионица за родитеље**, како би ојачао њихове родитељске капацитете, повезивање са другим родитељима, размену искустава и вештина за превазилажење потешкоћа и решавање проблема, али и за релаксацију, развој креативности, и економско оснаживање родитеља. Одржано је **14 радионица за децу** о вештинама ненасилне комуникације, емоционалној писмености, решавању конфликта и усвајању пожељног друштвеног понашања, релаксацији и развоју креативности деце.

У овом периоду Програм је ојачао сарадњу са **локалним партнерима**, као што су: Центар за социјални рад, Здравствени центар, основне и средње школе, Општина Обреновац, локалне НВО и друге институције. Програм је препознат од стране локалне заједнице као важна карика која повезује породице и њихове чланове, децу и одрасле са

услугама у локалној заједници.

Мобилни тим (Супер аутобус) је посетио 32 локације у 12 општина у Србији. Минимално 200 деце је било укључено у различите активности едукативног мобилног тима као што су игра, позориште, музика, сликање, друге креативне и активности на отвореном простору) на месечном нивоу. Укупно 3621 деце из рањивих група: са поплавлених подручја, из ромске популације, деце из породица у ризику од издвајања од родитеља, деце са посебним потребама и из социјално угрожених породица, било је укључено у активности Супер буса у 2015. Мобилни тим је организовао и активности за децу из СОС Дечијег села Краљево и Програма јачања породица у Нишу.

Компанија Вип мобајл (Vip Mobile) је финансирала рад Супер буса у периоду од априла до новембра 2015.

Супер бус ће наставити да ради са децом избеглицама кроз Програм хитног одговора „Солидарност“ од јануара 2016. године.

Госпођа Ангелика Крабахер, директор Департамента за финансије СОС КДИ, представници Херман Гмајнер Фонда и ГИЗ (GIZ Немачка корпорација за међународну сарадњу) посетили су Програм хитне помоћи у јуну. Састали су се са Ненадом Бјелицом, чланом општинског већа за здравље и социјалну политику. Господин Бјелица је истакао допринос Програма у помогању грађанима током и после мајских поплава, у Обрановцу. Неколико дана касније, наше Сигурно место за децу у колективном центру за смештај расељених породица, у касарни, посетио је председник Генералне скупштине СОС КДИ Сидарта Каул, који се састао и са замеником председника Општине Обреновац, Иваном Јегоровићем.

Регионална састанка на тему: „Размена искустава у имплементацији пројеката одговора на кризу у Босни и Херцеговини, Хрватској и Србији“, одржан је у октобру 2015 у СОС Дечијем селу Грачаница у БиХ. Ово је била прилика да регионални и национални тимови који су радили на Програму хитне помоћи у својим земљама, размене искуства, разговарају о проблемима и примерима добре праксе.

2.6. Програм хитног одговора „Солидарност” (ЕРП 2) – Хуманитарна помоћ избеглицима у транзиту кроз Србију

Због ратних сукоба на Блиском истоку, стотине хиљада избеглица напустило је своје земље, разорене ратом, и кренуло на изузетно опасан пут, како би својим породицама омогућили безбедан и достојанствен живот.

ЕРП2, „Солидарност” је започет у августу 2015, уз подршку СОС КДИ и са циљем да допринесе смањењу патње избеглица које пролазе кроз Србију, да помогне деци и њиховим породицама у задовољавању основних животних потреба и кроз пружање психо-социјалне подршке за 32.300 деце, 19.320 мајки и породица, кроз активности усмерене на: поделу базичне помоћи у води, храни, хигијенским пакетима, одећи, обући; психо-социјалну помоћ најугроженијој деци и одраслима (Сигурна места за децу, Кутак за мајке и бебе, Едукативни мобилни тим), пружање хитне помоћи, информација и усмеравање на друге услуге кроз рад мобилних тимова, подршка кроз ИЦТ тачке и изградњу капацитета локалне заједнице за пружање помоћи избеглицима (обуке, опрема и др.).

У првој фази ЕРП (август-децембар) национални менаџмент тим и мобилни тим ЕРП су спровели анализу стања на терену на тада актуелним тачкама уласка и изласка на транзитној рути у Србији на подручју: Кањиже и Суботице (на граници са Мађарском) село Бабске (прва тачка изласка између Србије и Хрватске), Београда, кроз који су пролазиле избеглице на путу ка Хрватској и мађарској граници, Шида, где су избеглице чекале на укрцавање у возове за Хрватску, Димитровграда и Босилеграда, са циљем да се процени стање на источној граници са Бугарском и Прешева, улазној тачки у Србију. Мобилни тим је посетио и Крњачу, Центар за азил. На основу ових процена, СОС ДС Србија су усмерила своје активности на дистрибуцију хране и других видова материјалне помоћи тамо где је била најпотребнија, као прве помоћи на терену, али и на успостављање Сигурних места за децу како би могли пружити психо-социјалну помоћ деци.

Сигурна места за децу и Кутак за мајке и бебе

Прво Сигурно место за децу отворено је 9. септембра у Инфо центру за азил у Београду, у сарадњи са Општином Савски венац, АДРА Србија, Save the Children и другим организацијама укљученим у реализацију овог програма, у непосредној близини аутобуске и железничке станице и пракова у којима су боравиле избеглице. **Сигурно место за децу је обезбедило безбедно, топло и чисто окружење у којем могу да се одморе, опусте и уз подршку едукатора, врате на неколико сати у детињство и свет игре и забаве.** Родитељи су добијали могућност да се одморе, добију информације, савет и упућивање на друге услуге, ИЦТ подршку (пуњаче за мобилне телефоне, бесплатан интернет и приступ рачунарима). Обезбедили смо ужину за децу, хигијенске пакете за бебе, децу и жене, ћебад, кабанице, одећа и обућа. **4698 деце и мајки је подржано кроз**

Према подацима Министарства за рад, запошљавање, борачку и социјалну политику, у 2015 години, кроз Србију је прошло 600,000 избеглица, а међу њима око 180,000 деце. Дневно је преко северне границе прелазило 4,000 – 6,000 избеглица, са циљем да што брже дођу до Европске уније. У тим условима, најрањивија су деца, нарочито малолетници без пратње, труднице, породиље и новорођенчад, породице са већим бројем деце, самохране мајке и породице са члановима са посебним потребама.

рад Сигурног мета у Београду, до 31. децембра, када смо затворили ове активности јер се рута променила и драстично је смањен број деце и породица.

У сарадњи са УНИЦЕФ Србија и Ворл Вижн (World Vision), 21. децембра отворено је Сигурно место за децу и Кутак за мајке и бебе у Привременом центру за избеглице у мотелу у Адашевцима, на новој рути транзита, ка Хрватској граници. СОС Дечија села су обезбедила квалификовано особље које је радило 6 сати, 7 дана у недељи док је World Vision обезбедио рад у другој половини дана. Кутак за мајке и бебе је радио 24 сата сваког дана, а обе организације су ангажовале по једну медицинску сестру у свим сменама како би помогле мајке са бебама у сигурном, топлим и опуштајућем окружењу у којем могу да доје и збрину своје бебе. Мајке су у овом кутку имале приватност и могућност да бебе пресвуку и добију савет о њиховој исхрани. За децу млађу од 2 године, обезбеђена је млечна формула. **625 деце и 151 мајка су добили психосоцијалну и материјалну помоћ.**

У припреми је отварање нових Сигруних места за децу у Прихватном центру у Шиду и Прихватном центру у Прешеву, као и организација додатних активности за младе.

Мобилни тимови

Успостављен је први мобилни тим, а други мобилни тим је у фази оснивања. Њихов задатак је да раде на локацијама Север/Запад (Шид и Адашевци) и Југ/Исток (Прешево и Димитровград) као и да покрију све локације на којима су присутне избеглице, кроз поделу најпотребније помоћи у храни и другим стварима. Мобилни тим пружа и неопходне информације и дели пакете хране, воде, топлу одећу, хигијенске пакете, ћебад, кабанице и друге најпотребније ствари, и пружа помоћ деци без пратње и раздвојеним породицама на дневној основи. На Светски дан миграната и за новогодишње празнике, организована је прослава за децу у Регистрационом центру у Прешеву и подељено је око 2000 пакетића за децу. **Мобилни тим је поделио 19.175 комада хране и других неопходних ствари и помогао 17.310 људи, до 31. децембра.**

ИЦТ подршка

Имајући у виду да је приступ информацијама и комуникација са раздвојеним члановима породице од

највеће важности за избеглице на путу кроз Србију, СОС Дечија села су обезбедила ИЦТ подршку на неколико локација. **Бесплатан интернет и утичнице за пуњаче мобилних телефона постављене су у Регистрационом центру у Прешеву и Прихватним центрима у Адашевцима и на железничкој станици у Шиду. Између 500 и 1,000 људи је кориситло ове услуге сваког дана. ИЦТ опрему и услуге**

финансира Британски телеком (British Telecom). Пружање ових услуга је унапређено кроз срадњу са Мерси Корпс (Mercy Corps) организацијом. **Укупан број корисника ИЦТ услуга је 54.750.** Успостављање ИЦТ тачке (контејнера са 4 рачунара, штампачем и копијер апаратом и пуњачима за мобилне телефоне, који треба да ради 12 сати дневно) је у завршној фази у Регистрационом центру у Прешеву.

Изградња капацитета локалне заједнице и других институција за пружање помоћи избеглицама

СОС Дечија села Србија су помогла рад Прихватиштва за стране малолетнике без пратње у Дому за децу ометену у развоју „Колевка” у Суботици, у складу са исказаним потребама (храна, хигијена, пешкири, постељине, јакне, чизме итд.). Финансирали смо градњу заштитног тунела на железничкој станици у Шиду, у којем су избеглице чекале на воз за Хрватску и тако им обезбедили безбедно место заштићено од кише и снега у најхладнијем делу године. У градњу је уложено 10.000 евра. У Прихватном центру у Адашевцима помогли смо санацију таванице у

**СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА**

просторији за рад Сигурног места за децу и санацију крова који је прикишњавао, у вредности од 5.000 евра. СОС Дечија села су обезбедила и донацију једног половног аутомобила Центру за социјални рад у Прешеву како би могли да обезбеде помоћ за мелолетнике без пратње, као и подршку Комесаријату за избеглице кроз финансирање рада једног теренског радника..

Непредвидивости, сталне промене околности на терену, премештање на друге локације, тешки услови рада у неодговарајућим просторијама без воде, грејања, санитарних чворова, рад у сменама и са људима који не говоре наш језик, из других култура, који су често исцрпљени, болесени и трауматизовани, чинили су планирање и спровођење ЕРП веома захтевним. Много труда је уложено у базичне и обуке уз рад и подршку запосленима на ЕРП, мере безбедности и партнерство са државним институцијама, агенцијама Уједињених нација и другим НВО укљученим у хуманитарне активности. СОС Дечија села учествују у раду Групи за заштиту избеглица и Подрупи за заштиту деце и редовном састанцима на терену које организује УНХЦР и Комесаријат за избеглице и миграције.

Нове активности у 2016 биће: укључивање Супер аутобус тима који ће организовати активности на разним локацијама – центрима у којима деца бораве неколико дана, Сигурно место за децу и ИЦТ кутак у Бујановцу и обука за запослене на пројекту и запослене из државних и НВО које пружају помоћ избеглицима.

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете

2.7. Пројекат „Јаки млади – Социјална инклузија и економска одрживост младих у ризику Београд

Општи циљ пројекта је одрживо унапређење социјалне и економске ситуације младих из социјално и економски угрожених група у Београду.

Минимално 300 младих (од 15 до 26 година) из СОС бриге, Програма јачања породице у Обреновцу, државних домова за децу, хранитељских породица и младих из ромских насеља и сиромашних породица, имаће могућност да повећа могућност за запошљавање, интеграцију у заједницу и да унапреди услове живота на одржив начин.

Очекивани резултати су отварање Центра за развој каријере за циљне групе младих, унапређење њихове запошљивости, промоција само-запошљавања и друштвеног ангажовања младих, као и унапређење капацитета минимално 50 стручњака из локалних институција који ће тестирати и лиценцирати нову услугу подршке скројену према специфичним социјалним и економским потребама младих.

Центар за каријеру ће нудити: обуке за разне вештине како би се унапредиле вештине за најмање 150 младих, као што су: способност за решавање проблема, управљање конфликтима, тимски рад; преквалификације у складу са потребама на тржишту рада, као што су ИТ, телекомуникације, превод, и логистика, итд; најмање 100 младих ће добити могућност за стицање радне праксе кроз програм за приправнике и програм менторства у компанијама; обуку за развој микро-посла и 30 пословних микро-грантова за куповину алата, машина и опреме. Кроз успостављање иницијативе за само-организовање младих они ће добити прилику да искажу своје потребе и да утичу на јавне политике, као и да добију различите обуке из области менаџмента, комуникација, умрежавања, спровођења кампања и прикупљања средстава. Услуге Центра биће тестиране током његовог рада. На основу овако стеченог искуства, СОС ће развити концепт који ће бити поднет државним оргнанима како би се добила лиценца за рад и финансирање. У случају успешне акредитација, услуге Центра биће званичне услуге социјалне заштите из области запошљавања младих. Поред тога, заједнички развој и тестирање концепта допринеће изградњи капацитета партнера из државног и грађанског сектора. У сарадњи са партнерима на пројекту, СОС Србија жели да развије холистичку и услугу засновану на потребама, како би подржали младе из система алтернативне бриге и друге угрожене младе (нпр. из ромских породица).

СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА

Пројекат ће бити имплементиран од децембра 2015., до новембра 2018. године, у сарадњи са ХГФД (као главним апликантом) и суфинансирање од стране Немачког савезног министарства за економску сарадњу и развој.

Главни локални партнери су: Град Београд, Центар за социјални рад Београд, Центар за породични смештај и усвојење, Дом за одијчад, децу и младе „Звечанска“, НАЛЕД, Унија послодаваца, Национална служба за запошљавање, Удружење малих и средњих предузећа и различите компаније. **Укупни буџет пројекта је 617.067 евра.**

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете

Наше приче

Славимо љубав и толеранцију!

Ната и Ката су провеле првих седам година живота у сиротишту у Кини. Њихова мајка је Кинескиња а отац Србин, али они се, нажалот, нису могли бринути о двома сестрама. Као мале су смештене у сиротиште. Пре две године, њихов живот се драстично променио када су депортоване у земљу о којој ништа нису знале. У почетку су се Ната и Ката веома плашиле те непознате земље, а онда су пронашле дом пун љубави СОС мајке Биљане у СОС Дечијем селу Краљево. По први пут су девојчице имале породицу, чак два брата и две сестре. Добро су се уклопиле у породицу, научиле српски језик и укључиле у школовање.

Биља и двојица браће, Дарко и Андрија су православни хришћани а две сестре, Нерма и Нејла су муслиманке. У једној кући славе три врсте празника, сви заједно. Нејла је хтела да изненади Нату и Катку... Девојчицама је недостајао завичај, па је Нејла смислила план. „Мама, могу ли добити унапре свој џепарац?“ питала је. „Зашто?“ била је изненађена мајка јер Нејла никад раније није тражила ништа слично. „Чула сам да Ната и Ката причају о кинеској храни и колико им она недостаје. Хоћу да им је спремим, посебно јер је кинеска Нова година за три дана“. Мајка је одговорила: „То је одлична идеја, али нема потребе да трошиш свој џепарац. Данас ћемо заједно отићи до продавнице“. Можете ли замислити Натин и Катин изненађење кад су дошле из школе и осетиле мирис који им је недостајао две године? На столу се пушио велики лонац пун поврћа и зачињене пилетине. Ово је било пријатно изненашење не само за Катку и Нату, већ за целу породицу. „Да ли има прави укус?“ питао је Дарко Нату. Мала девојчица се насмешила „Има укус дома“. Без обзира којој религији припадамо, без обзира које празнике славимо, свима нам је потребна иста једноставна ствар – љубав.

Пут наде за Хеирет и њену породицу

Рат, разарање, отмице и стални страх натерали су једну мајку (Ј. Ј. А.) да крене на пут из града Синзара на северу Ирака у бољи, сигурнији живот, у деветом месецу трудноће и са петоро деце узраст од једне до седам година. Кренула је дуж добро познате руте коју су прошли милиони избеглица у нади да ће доћи до Европе и побећи од рата. У ноћи, 12. фебруара, на путу за Шид, на српско - хрватској граници, аутобус којим је путовала, направио је паузу у Привременом прихватном центру у мотелу Адашевци. Медицинска сестра Љупка Павловић, из СОС Дечијих села Србија, дежурала је, као и много ноћи до тада, у Сигруном месту за децу и Кутку за мајке и бебе, које пружа помоћ мајкама и деци, 24 сата дневно. Мирну ноћ је прекинула вика лекарке који је утрчала у Сигурно место, тражећи помоћ.

„Све се десило тако брзо,“ присећа се Љупка те ноћи. „Кад сам ушла у ординацију, видела сам жену како стоји и одбија да легне. Водењак је пукао и било је много воде на поду, било је јасно да је породњај почео“. Љупка је реаговала веом брзо и успела да убеди жену да легне. У следећем

тренутку је видела бебину главицу, а неколико секунди касније је држала у наручју малу девојчицу. У том тренутку није се плашила, признаје, а најважније јој је било да чује бебин плаћ, што се и десило. Убрзо су сви запослени из других организација, који су радили то вече, дошли да помогну. У тим околностима, мудрост и присебност су били неходни јер су услови у којим је обављен порођај били далеко од идеалних: нехигијенско окружење, недостатак материјала и др.

Мајка и беба су превезене у Општу болницу у Сремској Митровици, пола сата после порођаја. Центар за социјални рад Шид је сместио старију децу у хранитељску породицу, беба је смештена на педијатрију и предузете су све превентивне мере неопходне у ситуацији када се беба ради ван стерилних услова породилишта. Мајка је смештена на гинекологији, али није добила никакву информацију о својој беби и другој деци. Била је јако срећна када су јој, Урош, преводилац, и Маја, радник нашег мобилног тима, донели информације и донели основне ствари за њу и бебу. У разговору, мајка је признала да је била уплашена када је порођај почео и да има само једну жељу да настави пут са децом у Немачку, где се већ налази њен муж. Била је веома узнемирена због одвајања од деце и бебе и забринута за своју породицу. Захваљујући Урошу и Маји, отишла је до педијатрије да види своју бебу, добила је више информација на свом језику и речи утехе и охрабрања. Љубазно је замолила да опет дођемо сутра и наше колеге су то учиниле, помогавши јој да се пресели у бебину собу.

СОС ДЕЧИЈА
СЕЛА
СРБИЈА

Уз подршку другин НВО из Грчке, Чешке и Србије, успостављен је контакт између мајке и њеног мужа. Он је био започео процедуру тражења породице јер су у једном моменту, изгубили контакт после порођаја и ова породица се два дана водила као нестала.

Када је мајка напустила болницу, са својом бебом и преузела бригу о другој деци, одлучила је да настави пут у Намачку, што је пре могуће. Док је чекала на воз за Хрватску, била је смештена у Привременом центру у Шиду, у посебној соби, а наши радници су јој помагали око мале Хаирет и старије деце која су проводила доста времена у Сигурном месту за децу.

СОС Дечија села напроно раде да врате осмех, сигурност и веру деце и одраслих, бар на тренутак. На њиховом путу у бољи живот, топли дом и слободу, ови људи путују кроз пустиње, планине, мора, преко ограда и зидова, под сунцем, кишом и снегом, који већина виде по први пут у животу. Надам се да ће их овај пут наде одвести то слободе и да ће мала девојчица, која се, игром судбине, родила хиљаду километара далеко од свог огњишта, једног дана живети у дому пуном љубави.

Фондација
СОС Дечија села Србија
Т +381 11 3447 222
Т +381 11 2420 900

office@sos-decijasela.rs
www.sos-decijasela.rs

Дом пун љубави за свако дете